

“ҚАЗАҚ ШАҢЫРАҒЫНДАҒЫ ДӘСТҮРЛЕР: ТӘРБИЕ МЕН ТАҒЫЛЫМ БАСТАУЫ”

Қазақ қоғамындағы дәстүрлер — ұрпақтарды тәрбиелеудің ең терең әрі мәнді негіздерінің бірі. Олар арқылы адамгершілік, еңбекқорлық, сыйластық сияқты құндылықтар ұялайды. Бұл дәстүрлер әрбір шаңырақта ұрпақ тәрбиесіне жол ашады (jauhar.kz сайтында жазылған) .

«Қол ұшын беру» – қазақ ауылындағы өзара көмек дәстүрінің тамаша үлгісі. Бұл рәсімде ауыл тұрғындары ауыр жұмыстарға бірге қатысып, бір-біріне қолдау көрсетеді. Мұндай қарым-қатынас қоғамда жомарттық пен бірлікті қалыптастырады (jauhar.kz сайтында жазылған) .

Қарттарға құрмет – рухани негіз:

Қазақ отбасыларында үлкендерге құрмет көрсету айрықша орын алады. «Қарттар бар жерде байлық бар» деп айтылған сөз осының дәлелі. Ұрпақтар қарттарды құрметтеп, олардың тәрбие мен тәлімге арналған тәжірибесін жоғары бағалайды (bilim-all.kz сайтында жазылған) .

«Бесікке салу», «тұсаукесер», «сүндет той» — қазақтың бала тәрбиесіндегі маңызды кезеңдер. Әсіресе, тұсаукесер дәстүрі баланың алғашқы қадамына қуанышпен және батамен қарайды, бұл оның еркін өмірге қадам басуына рухани демеу көрсетеді (tirshilik-tynysy.kz сайтында жазылған) .

Қазақтар «конқасы» мен «құйрық-бауыр» дәстүрлер арқылы отбасылық және әлеуметтік бірлікті нығайтады. Бұл рәсімдер сыйластық пен құрметті ресми түрде білдіретін ғұрыптар болып саналады (wikipedia.org, ru.wikipedia.org сайттарында жазылған) .

Көп ұрпақтармен тұратын шаңырақтарда балалар ерте жастан қолөнер, тұрмыс дағдылары мен әдептілікті үйренеді. Әсіресе, жеті ата дәстүрі арқылы отбасы тарихы мен шежіресі сақталып, балалар өз тамырын түсінеді (nomads-life.com сайтында жазылған; wikipedia.org сайтында жазылған) .

Яссауи, Абай, Шәкәрім сияқты ұлы тұлғалардан бастау алған ұлттық тәрбие жүйесі балаға адамгершілік, білім, еңбекқорлық қасиеттерін сіңіреді. Қазақ мақал-мәтелдері — бүгінгі күнге дейін ұрпақ тәрбиесінде маңызды құрал ретінде қолданылады (ruh.kz сайтында жазылған) .

Тоқымқағар – ер адамға жол:

13 жасқа толғанда өткізілетін «тоқымқағар» тойы – ер баланың азаматтыққа өту кезеңін белгілеуші дәстүр. Бұл рәсім арқылы бала өз жауапкершілігін сезіне бастайды, ер азамат

ретінде қалыптасады (dasturkb.kz сайтында жазылған) .

Қазақ дәстүрлері — бұл тек салт-дәстүр емес, тәрбие мен рухани ұстаным жүйесі. Олар арқылы ұрпақ адамгершілікті, адалдықты, сыйластықты үйренеді. Қазіргі заман талаптарына қарамастан, бұл дәстүрлер ұлттың рухани негізін сақтауда басты рөл ойнайды. Авторлық құқық сақталды.